

Samen vooruit in de circulaire economie

circles

Re-creating (y)our environment

CIRCLES inspireert en ondersteunt u met tools en praktische kennis

Circulaire economie wat moet ik ermee?

Circulaire economie: u hoort er steeds vaker over. Maar wat is dat nu precies? Moet ik als ondernemer hier iets mee? Zo ja, wat dan en hoe pak ik dat aan? Wie kan mij daarbij helpen? En welke kansen liggen er voor ondernemers in Oost-Nederland?

Door toenemende schaarste en instabiliteit in de wereld zullen de prijzen van energie en grondstoffen gaan stijgen. Ook is er steeds meer aandacht voor het beperken van het gebruik van giftige stoffen en de uitstoot van broeikasgassen als CO₂. Klanten vragen om schoon en duurzaam geproduceerde artikelen. Overheden stellen bij aanbestedingen steeds strengere eisen. Dat heeft allemaal gevolgen voor uw bedrijfsvoering. Tegelijkertijd verspillen we enorm veel grondstoffen

en energie. En laten we veel natuurlijk potentieel onbenut liggen. Dat kan anders, dat kan veel beter!

Circulaire economie werkt

Stel, uw bedrijf heeft warmte of restmateriaal over. Meestal doet u daar niets mee. Maar in een circulaire economie wordt dit 'afval' als grondstof gebruikt door een ander bedrijf. Of een ander voorbeeld: u ontwikkelt samen met toeleveranciers een product, dat u na de levenscyclus gemakkelijk kan demonteren. Dan blijft de waarde van de grondstof behouden. Dat noemen we ketensamenwerking.

In een circulaire economie werkt u ook met hernieuwbare grondstoffen (biobased). En uiteraard het liefst met hernieuwbare energie van zon en wind.

Met circulaire economie maakt u zich minder afhankelijk van grondstoffen en energie uit andere delen van de wereld. U neemt het heft in eigen handen. Dat is slim. Want goed ondernemerschap is vooruit zien. Ook worden normen voor grondstoffengebruik, uitstoot en afval steeds strenger. Dat kan niet anders.

We verbruiken teveel

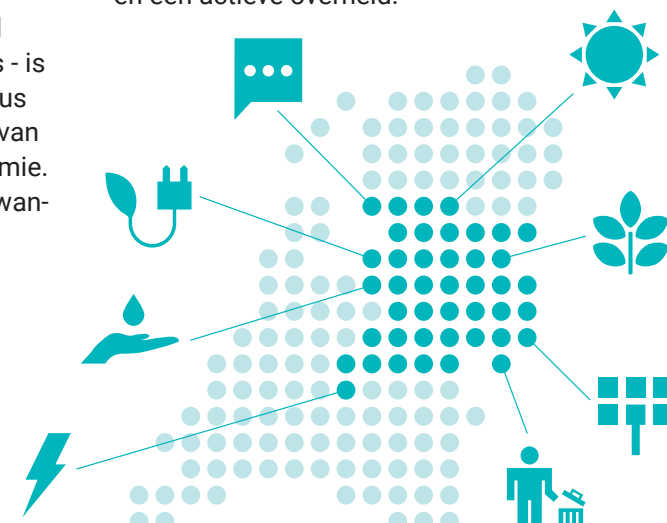
Een simpel rekensommetje leert, dat we op wereldschaal nu al meer grondstoffen gebruiken dan er voor alle bewoners beschikbaar is. Afgezien van de morele overwegingen - de aarde goed achter laten voor komende generaties - is een nieuwe manier van organiseren dus onontkoombaar. Daarom moeten we van een lineaire naar een circulaire economie. De vraag is niet óf het gebeurt, maar wanneer. Beweegt uw bedrijf op tijd mee?

Circulaire economie biedt nieuwe kansen in Oost-Nederland

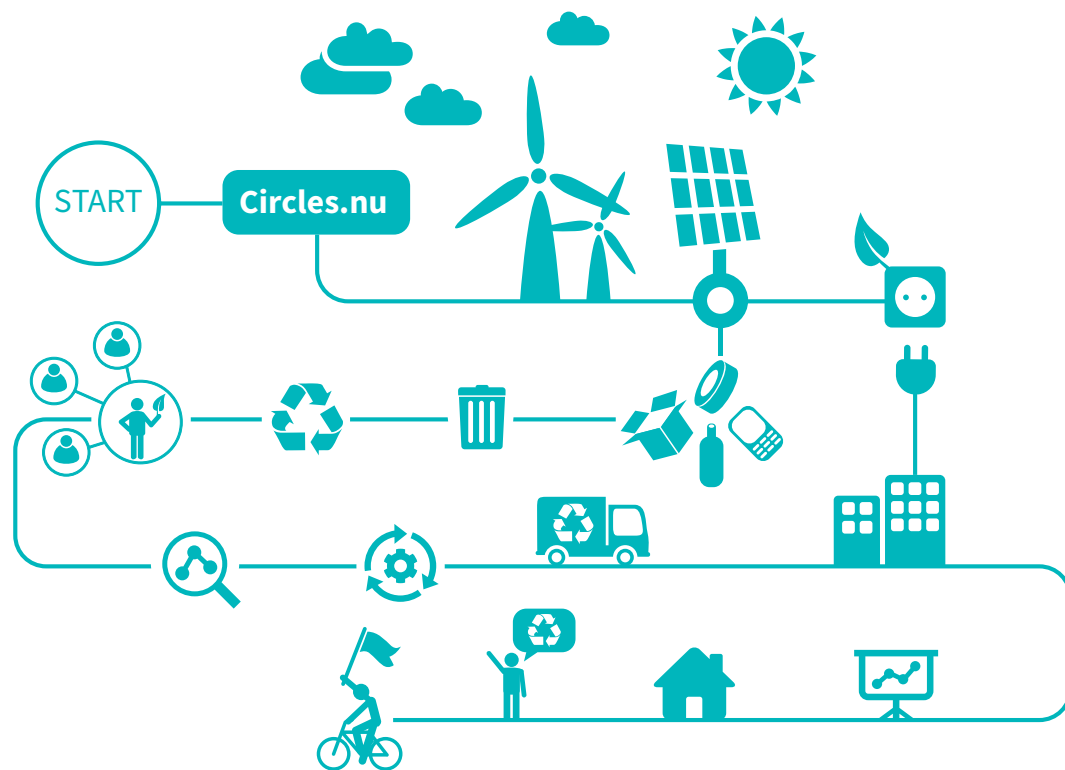
Circulaire economie levert voor het bedrijfsleven nieuwe kansen op.

Overschakelen naar circulair ondernemen betekent in Oost-Nederland voor de komende tien jaar een omzet van meer dan 1 miljard Euro en naar schatting 10.000 nieuwe banen. Oost-Nederland heeft een enorme potentie voor circulair innoveren dankzij een hoogwaardige maakindustrie, een sterke cleantechmarkt, een grote bouwsector, vooraanstaande kennisinstellingen en een actieve overheid.

Circulaire ondernemen betekent samenwerking CIRCLES helpt u op weg

CIRCLES is dé ontmoetingsplek voor iedereen die in Oost Nederland wil bijdragen aan de transitie naar een circulaire economie: ondernemers, studenten, docenten en onderzoekers, ambtenaren, bestuurders en burgerinitiatieven. Maar liefst 12 organisaties werken in dit platform samen en helpen ondernemers op weg. Zodat zij hun bedrijf toekomstbestendig maken door anders om te gaan met energie en materialen en leren nieuwe businessmodellen te ontwikkelen. Daarom is CIRCLES in het leven geroepen.

CIRCLES in de praktijk

- 1** Meld u aan op de website van CIRCLES.NU. Deel met het netwerk waar u staat, wat u al hebt bereikt, wat uw vragen zijn en waar u behoefte aan heeft. Vertel uw circulaire verhaal!
- 2** Wij nemen vervolgens snel contact met u op voor verdere details en kijken samen met u hoe u het beste de volgende stap kunt zetten. Hieronder leest u welke diensten CIRCLES en haar partners kunnen bieden.
- 3** We delen onze expertise met u, via onze website en live: met tools, lezingen, events, workshops, matchmaking tussen vragers en aanbieders, infografieken, vlogs en blogs.
- 4** Word actief als netwerkpartner in onze community 'Mijn CIRCLES'. In deze community vindt u een groeiend netwerk van circulaire koplopers. Net als u werken zij allemaal aan een circulaire bedrijfsvoering.

Advies, kennis en contacten

Wilt u werk maken van circulaire economie? Neem dan contact op. Onze deskundige accountmanagers zijn uw eerste aanspreekpunt. Zij adviseren u over innovatie, aanbesteding, samenwerkingsverbanden en verbinden u indien nodig met een specialist of met mogelijke partners. Ook ondersteunen zij u met het opzetten en (laten) uitvoeren van haalbaarheidsonderzoeken. Namen en telefoonnummers vindt u op onze website.

Challenges

Onze onderwijspartners delen graag hun actuele kennis met u. Via CIRCLES kunt u studenten inschakelen om gericht onderzoek te laten doen naar uw specifieke situatie. Dat kan bijvoorbeeld op de terreinen van (product)innovatie, bedrijfsvoering en het opzetten van circulaire businessmodellen. Challenges bieden verdieping en zijn relatief goedkoop. Een multidisciplinair onderzoeksteam voert ze uit. In de vorm van een stage, een afstudeeropdracht of een excellentietraject.

Circulaire businessmodellen

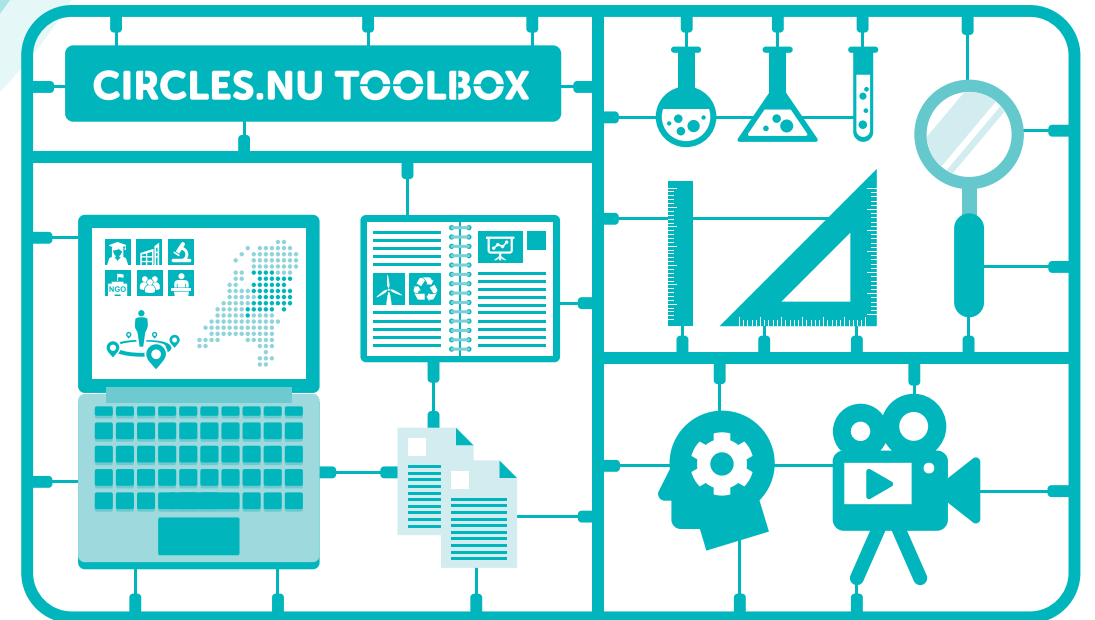
Wilt u nieuwe, innovatieve coalities smeden? Ziet u mogelijkheden voor kansrijke business- en value cases en wilt u overstappen op een circulaire manier van werken en organiseren? Dan kunt u ondersteuning krijgen vanuit CIRCLES. Via co-creatie trajecten helpen we u met het versneld ontwikkelen en implementeren van nieuwe businessmodellen. Onze accountmanagers vertellen hier graag meer over.

AcCEerator

Bent u al wat verder op het terrein van circulaire economie en wilt u circulair koploper binnen uw branche worden? Volg dan ons programma AcCEerator. Met een gestructureerde aanpak werken we samen aan het sluiten van de kringloop voor uw materiaalgebruik. Dit programma is met name gericht op productiebedrijven en bedrijventerreinen.

Toolbox

CIRCLES ontwikkelt een toolbox met instrumenten die u kunt inzetten om zo de transitie naar de circulaire economie te versnellen. Deze toolbox helpt u met het concreet maken van de mogelijkheden van circulaire economie voor uw bedrijf. Wij richten ons hierbij op individuele bedrijven, productieketens en geografische locaties (nabijgelegen bedrijven en bedrijventerreinen).

Op onze website ziet u welke tools u op dit moment kunt gebruiken.

Partners van CIRCLES

KIEMT

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

SAXION

VNO NCW
MIDDEN

kennispoort
regio zwolle

CLEAN
TECH
REGIO

gnmf
gelderse
natuur en milieu
federatie

Cleantech
center

Stichting
Circulaire
Economie

rnccce

natuur en milieu
overijssel

UNIVERSITY OF TWENTE

Europese Unie

OPoost
operationeel programma oost

Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

circles

www.CIRCLES.nu T @__CIRCLES E info@circles.nu

Dit papier is het resultaat van de samenwerking met telers, kenniscentra en universiteiten voor de circulaire verwerking van vezels uit agrarische reststromen, zoals van tomaten- en paprikaplanten. Het optimale scenario is dat agrarisch restmateriaal niet wordt gecomposteerd, maar 100% ingezet wordt als grondstof voor de papiersector en als ingrediënten voor andere industrieën.